

Sygn. akt V CZ 36/15

POSTANOWIENIE

Dnia 25 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Teresa Bielska-Sobkowicz (przewodniczący)

SSN Jan Górowski

SSN Katarzyna Tyczka-Rote (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa E. Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością

w A.

przeciwko Bankowi [...] Spółce Akcyjnej w K. i Bankowi [...] Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 25 czerwca 2015 r.,

zażalenia strony powodowej na postanowienie Sądu Apelacyjnego

z dnia 10 marca 2015 r.,

uchyla zaskarżone postanowienie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 10 marca 2015 r. Sąd Apelacyjny odrzucił skargę kasacyjną powódki od wyroku tego Sądu z dnia 18 września 2014 r. z powodu jej nieopłacenia w terminie. Sąd wyjaśnił, że powódka złożyła w skardze wniosek o zwolnienie jej od kosztów sądowych, nie dostarczyła jednak aktualnych danych obrazujących jej sytuację majątkową w chwili wnoszenia skargi kasacyjnej, to znaczy w styczniu 2015 r. Przedstawione dokumenty obejmowały zeznanie podatkowe za rok 2013 oraz bilans na koniec 2013 r. i były tożsame z dokumentami dołączonymi do apelacji. Sąd stwierdził, że dobór dokumentów oddających bieżące położenie ekonomiczne powódki należał do niej, jednak dowody, które dostarczyła nie były wystarczające, dlatego wniosek został oddalony postanowieniem z dnia 29 stycznia 2015 r., a doręczenie pełnomocnikowi powódki odpisu tego postanowienia otworzyło bieg tygodniowego terminu do uiszczenia opłaty od skargi kasacyjnej (art. 112 ust. 1 - 3 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (jedn. tekst Dz. U. z 2014 r., poz. 1025 ze zm.)). Opłata jednak nie wpłynęła.

W zażaleniu na postanowienie o odrzuceniu skargi kasacyjnej powódka domagała się uchylenia zaskarżonego postanowienia i przekazania sprawy Sądowi Apelacyjnemu do ponownego rozpoznania. Zakwestionowała prawidłowość postanowienia odmawiającego jej zwolnienia od kosztów sądowych związanych z wniesieniem skargi kasacyjnej. Podniosła naruszenie przepisów postępowania, polegające na wadliwej ocenie dowodów wykazujących jej sytuację finansową i majątkową. Skarżąca wyjaśniła, że jej położenie ekonomiczne w toku całego postępowania nie uległo poprawie, ponieważ nie prowadziła w tym czasie działalności gospodarczej. Składając w styczniu 2015 r. wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych nie dysponowała jeszcze dokumentami finansowymi za rok 2014, których termin sporządzenia upływał później, dlatego przedstawiła nadal aktualną dokumentację za rok poprzedni.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Całość argumentacji zawartej w zażaleniu podważa prawidłowość niezaskarżalnego odrębnie postanowienia o odmowie zwolnienia powódki od kosztów sądowych, którego wpływ na wydanie zaskarżonego postanowienia

o odrzuceniu jej skargi kasacyjnej jest niewątpliwy, skoro przyczyną odrzucenia było nieopłacenie tej skargi. Tak sformułowane zażalenie - mimo niepowołania w nim wprost art. 380 k.p.c. w zw. z art. 394¹ § 3, art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c. - zawiera jednoznaczny wniosek o „rozpoznanie”, a więc poddanie kontroli prawidłowości postanowienia Sądu Apelacyjnego z dnia 29 stycznia 2015 r.

Skarżąca kwestionuje przyczyny, dla których Sąd Apelacyjny oddalił jej wniosek, to znaczy pogląd o nieaktualności przedstawionych informacji. Nie można odmówić słuszności jej zarzutom, że dokumenty te, jakkolwiek odnosiły się do okresu sprzed ponad roku nie były „nieaktualne” w tym sensie, że powódka powinna już była dysponować analogicznymi dokumentami sporządzonymi za rok następny, skoro wniosek o zwolnienie od kosztów sądowych składała w styczniu. Ponadto przeprowadzenie oceny okoliczności istotnych z punktu widzenia zastosowania art. 103 u.k.s.c. nie może pozostawać w oderwaniu od danych i informacji wiadomych sądowi z przebiegu postępowania. Nie może też pomijać faktu, czy strona wcześniej już wykazała podstawy do udzielenia jej zwolnienia od kosztów sądowych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 6 maja 2011 r., II CZ 12/11, Lex nr 847127). Ponieważ Sąd Apelacyjny uzasadnił oddalenie wniosku o zwolnienie powódki od kosztów jedynie argumentem o nieaktualności przedstawionych dokumentów, bez rozważenia ich treści i bez odniesienia się do informacji zebranych w toku postępowania, postanowienie to nie mogło być uznane za prawidłowe, co w konsekwencji uzasadniało uchylene zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej. Podstawą odrzucenia tej skargi może być jedynie nieuiszczenie opłaty, brak podstaw do zwolnienia od której został stwierdzony w prawidłowo przeprowadzonym postępowaniu wpadkowym.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy orzekł na podstawie art. 394¹ w zw. z art. 398¹⁵ § 1 k.p.c.